Kun-Szent-Márton, 1888. julius 15. 29. szám. Második évi folyam.

KUNSZENTMÁRTON és VIDÉKE

HELYI ÉS A TISZAZUG ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETIKÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy évre . . . . . 4 forint.
Félévre. . . . . 2 forint.
Negyed évre . . . . 1 forint.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
főtér, Némedy-testvérek házában.

HIRDETÉSEKRE NÉZVE:
a lap egy oldala 18 helyre van beosztva. Egy hely ára 90 kr. — Bélyegdíj külön 30 kr.

NYILTTÉRBEN
minden egyes sor közlése 30 kr.
Kéziratok vissza nem adatnak.

Megjelen minden vasárnap.

Felelős szerkesztő:
BALGA LAJOS.

Egyes szám ára 8 krajczár

Anyagi érdekeink.

Évtizedek óta hangzik a szó, hogy Magyarország földmüvelő ország.

S évtizedek fognak elmulni, s Magyarország még mindig csak földmüvelő ország lesz.

Iparunk, kereskedelmünk szerencsétlen kötéseink miatt nem tud életre támadni, s így hazánk arra van utalva, hogy a termő földből vegye ki mindazt, amire állami és társadalmi fentartásunk tekintetéből szükségünk van.

Nyilvánvaló tehát, hogy gazdászati érdekeink a legéletbevágóbb érdekek, melyekkel a leggyakrabban foglalkoznunk szükség-parancsolta szent kötelesség.

Általános a nézet nemcsak a megyében, de széles e hazában, hogy a nagy birtokon divatozó gazdálkodási rendszer hazánkban sok hiánnyal bir.

Ezen nézet ellen illetékes körökben azon ellenvetés tétetett: hogyan van mégis, hogy az ország igen sok nagy birtoka, de magában a megyében is nem egy jelentékenyebb birtok a fejlettség és okszerü berendezés olyan magas fokán áll, hogy kimagasodnak a többiek felett?!

A kérdésre igen egyszerü a felelet.

Azon birtokok, melyek fejlettség és okszerü berendezés által számos más birtok fölé emelkedtek, felvirágzásukat azon birtokosoknak köszönhetik, kik birtokukon lakván, azt kegyelettel és szeretettel ápolják s áldozatkészségükkel nemcsak a szükségesre, de a haszonra, sőt a szépre is kiterjeszkednek.

Az ily eljárás tette Magyarország nem egy nagy és tekintélyesebb városát virágzóvá. E rendszernek köszönhető, hogy vannak vidékeink, melyeket büszkén mutathatunk fel a gazdászati értelmiséggel fénylő angol, vagy amerikai gazda előtt.

Sajnos azonban, hogy az ily gazdaságok csakis szórványosan fordulnak elő, hogy Magyarország minden nagyobb gazdasága nem áll azon a lábon.

Különben nemcsak az általános régi gazdálkodási rendszerben van a hiba, de hibás igen sokban maga a magyar mezőgazda is.

Itt nincs szükség arra, hogy a kis birtokot a nagy birtoktól megkülönböztessük, a hibák és erények közösek.

A magyar mezőgazda szorgalmas: későn fekszik, korán kel, idejét gazdasági munkákkal, vagy a szükséges felügyelet gyakorlásával tölti el; állat-állományát szereti s annak gondját is viseli, de azt is hiszi ám azután, hogy mindent megtett.

Ezentul igen sokat rábiz az időjárásra; a gazdálkodásnál felhasznált anyagoknál nincs meg azon takarékosság, melyet a dolog természete megkiván, s mely a német, angol és amerikai gazdát oly kiválóan jellemzi. A vas és faanyagok, kézi és művelő eszközök fogyasztása, jobban mondva megkimélésére kevés gond fordittatik, s a gazdasági munkáknál használt napszámokban országszerte nagy a pazarlás, s innét van gyakorta a nagy különbség két egyenlő viszonyu gazdaság jövedelme közt; egyik szerfölött költségesen gazdálkodik.

Trágyatermelésünk is minden birálaton alul áll. Magyarországnak — juhokat és nagy állatokat számitva — körülbelül hét millió darab állatja van s szántóföldje csak 13 millió hold. Mily hatalmas erővel rendelkezik tehát a föld termőképességének megtartására és emelésére. A négy millió sertést s a mesterséges trágyanemeket még ide sem számitjuk.

Szomoru tapasztalás az is, hogy gazdáink legtöbbjénél nincs szokásban az előre számitás, a költségvetésnek kellő időben való megállapitása, mely nélkül pedig okszerü gazdasági kezelés nem is gondolható.

Mindezen hiányok olyanok, melyeken segiteni hatalmunkban áll.

De habár e hiányok megszüntethetők is, azoknak orvoslása mindaddig, mig csak egy hatalmas kéz a munkára nem emelkedik, csak pium desiderium marad.

Milyen jól esett már egy izben Turkeve városának e tárgyban inditott mozgalmára rámutatnunk, hol is a birtokosok egyletté alakulva, a téli estéken egész érdekes szórakozásukat lelték és lelik anyagi érdekeik előmozditása és fejlesztése tárgyában beszélgetni; nem-e lehetne egy ily egyletnek létesitését városunkban is foganatositani?

Igenis lehet. Ott van például a polgári Olvasóegylet; rendelne szaklapot, tartana ezen tárgyban gyüléseket, tapasztalatokon alapuló értekezéseket, minek egy egészséges eszmecsere lenne eredménye, s morális tekintetben is a téli unalmas estéket nem is tölthetnénk el szebben és czélszerübben.

Csak kezdeni kell s a példa, hisszük, vonzani fog. ⊙

A közönség és a hirlapirodalom.

Német- és Magyarországban annyi a tudós, hogy azt hinné az ember: itt mindenben bölcsesség uralkodik. S van-e két inpraktikusabb népség a föld kerekén? De még más bökkenőre is akadunk.

Ha a tudósok hivatása főleg nem az, hogy az állam-hajónak jó kormányzását s a közjólétet előmozditsák; ha a tudósoknak nem fő-kötelességük a haszeretet, a haza ügyei iránt való érdeklődés, épen ugy, mint más egyszerü, becsületes embernek, akkor valamennyi akadémiáért és tudós társaságért nem adunk egy pipa dohányt.

Ha valaki kanállal ette is a tudományt, bemagolta valamennyi klasszikusokat, s eget verdeső frázisokkal tud is szónokolni, vagy irni; ha müvész is, vagy iró, szegény, vagy gazdag: azért csak »senki« marad az a nemzet itelőszéke előtt, — ha hiányzik benne a közügyek iránti érdeklődés.

A hatalom, a birói pálcza ezek felett a hirlapirodalomnak kezébe van adva. Ez és nem a könyvben, foglalt történelem azon tükör, melyben a nemzet sorsát, küzdelmét, szenvedését meglehet látni, — melyben a közjólétnek, vagy köznyomoruságnak valóságos képe felmutatja magát.

Mit mutatnak a német és magyar lapok? Nézzen bele bárki keményen a tükörbe s tisztában van vele.

Tekintsünk másfelé.

Hol látjuk a nemzeti jólétnek legalább némi jeleit? Ott, hol a tespedés nem boritotta el az országot. Az angol és amerikai lapokban láthatjuk jeleit.

Igaz, hogy nincs foglalkozás, mely oly nyugtalanitó s fárasztó volna, mint egy szerkesztőé, ha meg akar felelni hivatásának. Neki hat fülének s 12 kezének kellene lenni, hogy mindent meghalljon s följegyezzen; három fejének, hogy az egyikbe felvegye, a másikban szortirozza, a harmadikban eltegye a kiválogatott tárgyakat.

S a közönség van-e elismeréssel? tudja-e méltányolni a lapszerkesztő törekvését?

Vagy csak kritizálni tudja a lapot, melyet néhány krajczárért vett?!...

Igaz, hogy mit a civilizáció teremt, azt ki is aknázza; mit a szellem produkál, azt az anyagi érdek birói zár alá veszi: ahová néhány ember igyekezik, ott az erőszak és vakság állja utjokat, de azért a sajtónak láthatlan hatalma mégis működik, mégis halad, mint egy bosszuálló nemezisnek árnyéka, vagy mint egy csillag, melyet felhők elborithatnak ugyan, de meg nem semmisithetnek; lassan közeledik.

Tulajdonképeni virágzása, népszerüsége s befolyása a lapoknak csak 1840-ben kezdődött. A midőn nem csupán politikusok, hanem hazafias érzelmü, általános müveltségü, rendületlen jellemü férfiak vették az ügyet kezökbe. Felfogták hivatásukat s nemcsak a hazai közügyeket, nemcsak a politikát, hanem társadalmi kérdéseket, az emberiség ügyét is képviselték; figyelmök az egész világra kiterjedt; szóval a lapot szükségessé tették minden osztálynak

és kellemes stylus által élvezhetővé s olcsóságuk által megszerezhetővé tették azokat gazdagnak szegénynek.

Ezen ügynek fontosságát, ezen praktikus ügyességet a kivitelben még jobban felfogták Amerikában. De nem is vár ott arra senki, hogy a kávéházban ingyen olvashassa a lapokat: legalább egyet minden ember tart, vagy megveszi reggel, inkább, hogysem ezt elmulasztaná. Szégyenlené magát, ha zsebében vagy szobájában nem volna hirlap.

A másik oldala e tárgynak az, hogy ott a levegőből senki se élthetvén meg, üzletét a lapban hirdeti, legyen ő ügyvéd, orvos, s nem várja a jó szerencsétől, hogy neki valakit beküldjön s nem tartja őt vissza azon táblabirói álszemérem, hogy szégyen tudatni a világgal, merre lakik és mit mivel; a közönség pártfogására lévén utalva, igen természetes, hogy hirdetés által az ujságban leggyorsabb modorban vonhatja magára a figyelmet. És ez a lapoknak éltető ereje.

A közönség tehát nemcsak azáltal pártolja a lapokat, hogy megveszi és olvassa, hanem azáltal is, hogy saját jólétét előmozditván, a kiadó, a szerkesztő, a munkatársak s az egész irodalom üdvösségét elősegiti.

Világfolyása.

Az európai sajtót még mindig II. Vilmos császár és III. Sándor orosz czár találkozása s az ahhoz füzött kombinatiók foglalkoztatják teljes mértékben, s annak messzemenő politikai következményeket tulajdonitanak. Egyrészről felmerül az aggodalom, hogy Németország megváltoztatja politikáját Oroszország javára, másrészt azonban határozottan föntartják azt, hogy Németország viszonya szövetségeseihez semmikép sem fog változást szenvedni. — A német trónbeszédben világosan és nyomatékosan hangsulyozta a császár a hármas szövetség szilárd fönmaradását; ellenben annyi tagadhatatlan, hogy ez udvarias látogatás egyik törekvése lesz, hogy Oroszország a békés politikának teljesen megnyeressék.

Erre vonatkozólag Londonból azt jelentik, hogy az ottani diplomátiai körökben bizton várják, hogy Vilmos császár a cárral való pétervári találkozása alkalmával a lengyel határon mindkét részről összpontositott csapatok visszavonását fogja javasolni. Reménylik, hogy a két császár találkozásával teljesen vége szakad az eddigi orosz-német félreértéseknek és megteremtődik az alap arra is, hogy Oroszország és Ausztria-Magyarország közt barátságosabb legyen a viszony. Mivel pedig ennek akadálya a bulgár kérdés, minden bizonynyal ez is szóba fog jönni a két császár között.

II. Vilmos ezuttal meg fogja még látogatni Umbertó olasz királyt és Ferencz József császár-királyt is.

A német-orosz közeledést illetőleg különben egyik angol ujság érdekes házassági hirt közöl. Szerinte ugyanis az utóbbi időben sokat emlegetik, hogy az orosz trónörökös nőül veszi Vilmos császár egyik nővérét, s hogy a czár állitólag már bele is egyezett e házasságba. Ugyanezen angol lap hozzáteszi, hogy ez a terv Bismark hercegnek mindig kedvenc eszméje volt, s ez volt fő oka annak, hogy a Battenberg-féle házassági tervet ellenezte, mely ezt a házasságot lehetetlenné tette volna.

Tekintettel Németországnak Oroszországhoz való közeledéséhez, mely lehetetlenné teendi az orosz-francia szövetséget, Franciaország lázas sietséggel folytatja hadikészülődéseit, s az ez évben már kiadott 570 millión tul — hir szerint — 1890—91-re a kormány ujabb 620 millió frankot fog kérni hadügyi célokra. Megemlitjük e helyen, hogy Franciaország az utóbbi 20 év alatt nem kevesebb, mint 3883 millió, tehát közel négyezer millió frankot költött hadseregére.

A hét fontosabb politikai eseményét képezi még a szerb királyi pár válása, mellyel régen foglalkozik már a világ. Az uralkodóknak egész élete nyilvános és családi életök sem kivétel, mert házi életüknek is összhangzásban kell lenni az ország érdekeivel.

Milán király válni akar nejétől, Natália királynétól. Meg is tette erre a lépéseket — mint a legujabb hirek mondják. A miniszterek közül többen ellenzik és le akarnak mondani; de Milán király hajthatatlan. Azt mondják, uralkodását félti a királynétól. A megzavart családi élet okát az udvari pletyka kizárólag politikai természetünek mondja. Állitják, hogy a királyné az orosz-párt embereivel terveket szőtt, miként lehetne Milánt megfosztani az uralkodástól s helyébe a királyné regensségével a kiskoru trónörököst ültetni. Mennyi igaz ebből, nem bizonyos. Van benne valami. — Natália orosz asszony. És még egy bizonyos, hogy női hirneve tiszta. Szerbiában igen szerették. Az egyik rész azért, mert orosz, másik rész pedig megnyerő és nyájas modoráért. Hogy a király nem él együtt nejével, hogy válni készül, nem jó szemmel nézik Szerbiában, hol különben is Milán királynak nincs meg az a népszerüsége, melyet uralkodói tapintata megérdemelne.

Az elhidegülés a királyi pár közt mindjárt a trónörökös születése után történt, s évekig tartott már, mig észrevehető lett. De talán még se került volna szakadásra a dolog, ha 1885-ben egy különös eset nem történik. Milán királyt annyira leverte a bolgár hadsereg piroti győzelme, hogy Nisből azt sürgönyözte a királynénak, hogy magas méltóságáról le fog köszönni. A királyné azonnal azt válaszolta sürgönyileg, minden ellenmondás nélkül, hogy ez esetben gondoskodni fog a regensség megalakitásáról. Az a mohóság, mellyel a királyné a király pillanatnyi levertségét kizsákmányolni sietett, mélyen sértette Milánt. E perctől fogva meg volt győződve, hogy Natália egymaga óhajt uralkodni egy, barátaiból alakult regensség utján. Midőn tehát a király Nisből visszajött Belgrádba és a királyne intette, hogy változtassa meg politikáját, heves összeütközés tört ki köztük.

Milán 1875. okt. 17-ikén kelt egybe az akkor 16 éves Natáliával, ki ragyogó szépsége mellett dus gazdag is volt. A királyné Kecko orosz ezredes leánya, édes anyja Sturdza hercegleány volt. Nagy vagyona a szükes fejedelmi háztartást fényre emelte. Milán pedig 1882-ben királyi koronát tett neje fejére.

TÁRCZA.

Miért nem házasodom én?

(Levél egy szép hölgyhez.)

Tisztelt Nagysád!

Azt kérdé tőlem, hogy miért nem nősülök? Bocsásson meg, nem tudom magamat elhatározni arra, hogy elhagyjam a legény élet krajcáros gyönyöreit.

Beismerem Nagysád kitünő tulajdonait s ha költő volnék, Nagysádra gondolva irnék egy költeményt a „nőiség példányképéről.“ De én költő nem vagyok. Az életet gyakorlati oldaláról fogom fel. A főkötő-uralom nem lenne nekem elég jó s nélkülöznöm kellene mindazt, a mi ma elemem és boldogságom.

Kezdjük a reggellel. Vén takaritónőm, e régi házi doromb gyöngédebben bánik velem, mint három gyermekét gyászoló anya negyedik ujszülöttjével. Engedjen meg ..... de amint házas barátaimtól tudom, náluk a reggel viharral kezdődik. Ilyenkor határoztatik el a nap programmja. — A kormány inditványoz, az ellenzék opponál. — Az én öreg Rézim reggel gondolataimat iparkodik eltalálni. Tudja, melyik cipőmet adja ide; eltalálja, hogy nyakkendőim közül melyiket akarom. Lábujjhegyen jő be, nehogy felzavarjon a kellő perc előtt, melyben ébredni szoktam.

Sietek ezután a kávéházba. Elömbe mosolyog a trónus Hébéje s elefántcsont fehérségü(?) ujjaival örömmel duplázza a cukor adagot. — Megvan rendes ülőhelyem, megvan rendes asztalom. — A pincér eltalálja, mikor lehet hozzám szólni, mikor nem ..... Elhozzák rendes lapjaimat. Tudják, milyen rendben olvasok, és soha tévedés nem történik. Valjon lesné-e ön, — s nem-e én lennék rabszolga, kinek önfeláldozó készségeért még kelletlen köszönet sem jutna?

A fodrász arckifejezésemből, vagy hogy szivarom melyik szájszögletbe fogom, tudja, milyen pletykákkal szolgáljon s el nem tér e rendtől, nem vét soha az ellen.

Délben agyon sziveskednek. Szememből olvassák ki, milyen ételre vágyom s emellett pontos időben eszem, nem panaszkodnak sem elfáradásról, sem migrainről, mi őket az ebéd készitésében késleltette volna. A kenyér sarkára áhitok, vagy belére, szólnom sem kell, s ami fő, jól készült kenyér és nem savanyu.

Mindezen örömöket garason szerzem meg. Szabadságom, életrendem, mindenem fel kellene áldozni, ha nősülök.

Nem kell igy gondoskodnom, és fejemet törnöm, hogy vigyem-e feleségemet bálokba; milyen divatos ruhát készittessek számára; küldjem-e fürdőbe?

Beláthatja mindezekből, hogy én a kiállhatatlan férjek számát szaporitanám, s föltessem, hogy ezen elmondottak után nem igen óhajtana feleségem lenni. Ha mégis megjegyezni valót talál soraimra, szivesen veszem.

Futtaki.

A haldoklók kivánsága.

— BESZÉLY. —

Irta: SIMA FERENCZ.

(Folytatás.) (25)

Bálinti tiszteletes ur tudta, hogy a biró holt testét a törvényszék által kirendelt orvosok fogják fölboncolni s ezen boncolási eljárással dől el az ifju Szacsvay ellen mesterségesen készitett gyanu sorsa, de ő egészen nyugodtan várta a dolog eldőltét, mert hitt az ifju ártatlanságában és a törvényszéki orvosok szakértelmében s megvesztegethetlenségében. Példátlan merényletnek tartotta azonban azt a megátalkodott nemtelen harcot, melyet az ifju pellengérezésére ezen eset alkalmából a polgármester meginditott.

— Boldogh Pál rosz ember, mondá a pap, midőn a harangozó jelenté neki, hogy most látta az idegen boncoló urakat a polgármester és a főkapitány urral együtt a kórházba menni.

— Majd elvégzik a dolgukat István, legyen kend nyugodtan. Szacsvay Péter ur ártatlan a biró halálában.

— De hát aztán a polgármester urnak nem lesz abból semmi bántódása, hogy ő igy pellengérezi azt a becsületes fiatal urat? Hát hiszen ilyent elkövetni mégis csak istentelenség!

— Boldogh Pál uram sem marad büntetés nélkül, felelt nyugodtan a lelkész. Tudja kend, hogy „aki másnak vermet ás, maga esik belé.“

— De hiszen tiszteletes uram, benne van már a bünös a verembeu, mondá Kéreg kántor ur ujság hozó fontos arccal lépve a szobába, melyből, miután az ajtó nyitva volt, kihallott a szó.

Kéreg ur, ha délelőtt egy pohár pálinkát, délután pedig egy pohár borocskát akart inni, rendesen valami ujsággal lépett be az öreg paphoz, ki már jól ismerte őkelmét s nem sokat adott szavaira.

Most is rosszabb kedvvel fogadta a kántor urat, mint a szivesen látott vendégeket szokás.

— No hát most már tisztán áll előttünk a dolog, folytatá a kántor ur, ki a polgármesternél is többször, szokott egy pár pohár bort meginni, s igy a helyzet lélektani mérlegelése nélkül itélt a biró halálának kérdésében s azon véleményben volt, ha ugyan volt a kántor urnak véleménye, hogy: nem zörög a haraszt, ha a szél nem fu, vagyis, ha Szacsvay Péter ártatlan volna a biró halálában, akkor őt nem vádolhatnák.

— Miféle dolog áll tisztában? kérdé kedvetlenül a lelkész.

— Az, hogy csakugyan Szacsvay Péter oltotta ki a biró életét

— Tehát már be van fejezve a boncolás?

— Azt nem tudom, felelt a kántor; de azt tudom, hogy Szacsvay Péter saját házánál le van tartóztatva. Pandurok fogták körül a házat. — Ezt láttam, s azt hiszem, hogy ezt csak olyan emberrel merik megtenni, akinek bünösségéhez semmi kétség nem fér. Igy áll a dolog. Sajnálom ezt a fiatal embert. Ki az ördög nézte volna ki belőle a gyilkost.

— Elég volt, szólt komoly, tiltakozó arccal a lelkész, hallotta, hogy harangoznak; de nem tudja, minek.

— De nem harangszót hallottam én, hanem láttam a pandurokat.

— És ön azt hiszi, hogy ezek Szacsvay Pétert fogták el?

— Nem fogták el, csak letartóztatták saját házánál, hogy el ne menekülhessen. — Igy áll a dolog

A kántor ur egészen meg volt elégedve, midőn látta, hogy ujságával zavarba hozta a lelkészt.

— En azt hiszem, mondá a kántor, hogy azért halálra itélik.

— Kit? kiáltá teljes megbotránkozással a pap, oly erős hangon, hogy a kántor ur majd ki ejté a pipát a szájából.

— Hát csak nem engem, mondá a kántor.

— Hát kit? ismétlé falrengető hangon a lelkész.

— Kit, hát azt hiszem, hogy Szacsvay Pétert. Kérem egy főbiró élete. — Hiszen tetszik rá emlékezni, hogy Buzi Pistát felakasztották, egy tehetetlen vén asszony meggyilkolásáért?

— Elég volt, édes kántor ur, mondá a pap, köszönöm az ujságot. — István, folytatá a lelkész a harangozóhoz, kend is elmehet.

Ez annyit jelentett, hogy a kántor ur is elmehet. El is mentek.

A lelkész pedig feltette kalapját és bővebb tájékozás végett, ment egyenesen Szacsvay Péter házához.

(Folyt. köv.)

Mikor a királyi házastársak családi életét először szellőztették, akkor az volt a hiedelem, hogy a királynénak van oka a válásra, ő mélyen megsértve érzi magát. Ma már a királyt tüntetik föl engesztelhetetlennek, s nem engedi meg, hogy a királyné Belgrádba visszatérjen.

Az egyik hir szerint nem régiben a király levélben értesitette a királynét, ki most Wiesbadenben lakik, hogy el van határozva a válásra. Natália királyné erre a következő táviratot küldte a szerb metropolitához: »A király azt irja nekem, hogy a válópört megindította. Alapos okok hiján a válást sem a kánoni, sem a polgári jog nem engedi meg. Minthogy helyzetünkben ilyen alapos okot nem tudok, a magam részéről sohasem fogok a válásba beleegyezni. Bizom Isten igazságos voltában. Natália.«

Az ujabb hirek a következőket beszélik:

Milán király a legnagyobb mértékben óhajtja a válást és sikerült neki Krisztics miniszterelnököt rábirni, hogy járjon közben a királynénál, a ki ezt eddig folyvást ellenezte. Krisztics elfogadta a megbizást azzal az indokolással, hogy a politikai okok teszik szükségessé a válást, mert Natália királyné oldala mellett még mindig igen nagy párt van, a mely Milán király trónját megdönteni óhajtaná. Krisztics mindenekelőtt a szerbiai metropolitához fordult azzal a kéréssel, hogy készitse elő a királynét a válásra, a metropolita azonban a nélkül, hogy a király okait tudakolta volna, azt válaszolta, hogy ő ezt a megbizást el nem vállalja, keressen rá a király más valakit. Innen származtak azok a hirek, hogy a metropolita leköszönt. Erre vonatkozólag azonban hivatalosan semmit sem közöltek, sőt a király látogatása után a metropolita felhagyott visszalépési szándékával. E közben a metropolita mégis megtett annyit, hogy Natália királynét magán uton értesitette a király szándékáról, s a királyné táviratilag válaszolt, hogy válni nem fog. A királyné nem akarja, hogy gyermekét elvigyék. A királynak és apának azonban joga, hogy közvetlen közelében legyen fia, s nem lehet kételkedni, hogy e jogot akkor is számon veszi a királyné, ha szabad akaratából ezt nem akarná tenni. A mi a válási ügy folyamát illeti, azt néhány szóval lehet jelezni. A belgrádi szinodus átvette Milán király levelét s letárgyalta. A szinodus minden tagja egyetért abban, hogy a király kérelmének oka ugy a kánoni, mint a szerb magánjog értelmében teljesen helyes és feltétlenül tekintetbe veendő. De az egyházi törvényes eljárást követni kell; azért előbb nyilatkozatra szólitják fel a királynét, a mi a napokban már megtörtént. A válópör végeldöntése szeptemberre-e vagy októberre várható.

Belgrádból ezeket irják: A király azt állitja, hogy a királyné Wiesbadenből ismételte a kisérleteket, hogy Milán királyt lemondására kényszeritse. A királyné vette volna át a regensséget Sándor kiskorusága alatt; tehát tényleg uralkodója lett volna Szerbiának. Allitólag bizonyitó okiratok feküsznek az egyházi hatóság előtt, melyek a mellett tanuskodnak, hogy Natália királyné foglalkozott e tervekkel. Natália királyné ellenben határozottan tagadja, hogy Milán király lemondására törekedett volna. Azt állitja, hogy ha belekeveredett is a politikába, az csak azért volt, mert Sándor fiának jövőjét biztositani akarta.

Natália királyné ugyan kész beleegyezni a válásba, de csak oly föltétel mellett, hogy fia nagykoruságáig nála maradjon s az ő felügyelete alatt végezze tanulmányait. Ebbe Milán király nem akar beleegyezni. Most közvetitést kiséreltek meg; az akarták kivinni, hogy a válást ne mondják ki, hanem a királyné maradjon egy ideig külföldön, később térjen vissza Belgrádba, s ott ugy az anya, mint az apa felügyelete alatt nevelődjék a trónörökös. Még némi kilátás volt arra, hogy az ellenséges házastársak közt megegyezés fog létrejönni. Magas állásu személyeknek érdekükben áll, hogy elkerüljék a válásnak mindenesetre nagy feltünést keltő kimondását. De megakadályozni már aligha lehet.

Egy pétervári hir szerint Natália királyné fölkérte volna az orosz udvart, hogy legyen közvetitő közte és férje közt.

A válóper nagyban foglalkoztatja az európai közvéleményt s az udvarokat is. Pétervárott már mult hó 27-én fogadta Katalin nagyhercegné Szimics szerb követ nejét, Natáila királyné ügyében. A nagyhercegné ezután a dolgot tudtára adta a cárnénak, azzal a kéréssel, hogy a cárnál közbejárjon.

A király és királyné közti viszony magyarázatául azt is meg kell emliteni, hogy Natália királyné nagy vagyona jelentékenyen megcsappant az utóbbi években. A királyné tulságosnak tartotta férje költekezéseit és kijelentette, hogy azokat, a mennyiben az ő vagyonát érdeklik, tovább nem türi.

A magyar országgyülésnek, mely octóber hó 15-én ül ismét össze, az állami költségvetéseken tul fontosabb tárgyai lesznek a regale megváltásáról s a véderő-törvény módositásáról szóló törvényjavaslatok. Ez utóbbi javaslat szerint a hadsereg létszámának a kormányok által tiz évről tiz évre való megállapitása elesik s csakis a népességnek az a százaléka lesz megállapitva, amelyből a hadsereg hadilétszáma kikerül, továbbá, hogy az évenkénti ujonczozást 10,000 emberrel fölemelik, vagyis, hogy ezután minden évben 10,000 emberrel több katonát soroznak be, s hogy a besorozott ujoncoknak nem mint eddig október 1-én, hanem besoroztatásuk után azonnal be kell vonulniok, bármelyik fegyvernemhez tartozzanak is.

Helyi és vidéki hirek.

— **Vendégek** egyre érkeznek ifj. Dósa József tisztelendő első ünnepélyes szent miséjére, ami annál örvendetesebb; mert fiatal emberek; kiknek bizony mi hiányában vagyunk, s igy kilátásba van helyezve hölgyeinknek egy jó mulatás. — Az ünnepély lefolyásáról jövő számunkban fogunk emlitést tenni.

— **Népünnepély.** A helybeli csolnakázó és korcsolyázó egylet választmánya az általa augusztus hóban rendezendő népünnepély tárgyában f. hó 11-én délután gyülést tartott. — Csak rajta! Jobb azt nagy „garral“ kezdeni, hogy jó sikere legyen a népünnepélynek!

— **A rom. kath. iskola renoválása.** Örömmel regisztráljuk, hogy az iskolai colossális nagy épület végre kopott szinét nem fogja restelleni; ugyszintén belső javitásokban is részesül. E tárgyban f. hó 11-én d. e. ejtetett meg az árlejtés s azt Vigh István helybeli derék épitő mester vállalta el 600 frtért; nem számitva bele a tervezetben fel nem tüntetett, de javitást igénylő munkákat, ami csak ugy is fog lenni.

— **Iskolaszéki gyülés.** A megüresedett tanitónői állás betöltése tárgyában gyülést tart a helybeli rom. kath. iskolaszék f. hó 22-ikén a városháza tanácstermében. Magához az ügyhöz érdemileg és röviden kivánunk szólani. Vegye tekintetbe az iskolaszék azon körülményt, hogy az évközben megüresedett tanitónői állást helyettes tanitónővel töltötte be s a helyettest biztositsa azon előnyről, melyet fáradozása után jogosan és méltányosan megvárhat, annál is inkább, mivel a helyettesitést mindig a jövő reményében szoktuk elfogadni; másfelől pedig joga van ily esetekben az iskolaszéknek az állást meghivás utján betölteni — s nincs kötelezve az üresedésben levő állásra pályázatot hirdetni, ami csakugyan költséges a városra nézve is, de a pályázókra egyaránt. Ezeket kivántuk előzetesen az iskolaszék figyelmébe ajánlani. Adandó alkalommal a tárgyra térünk!

— **Eltünt ékszerek.** Vigh István helybeli épitőmester nejének ékszerei a napokban eltüntek, anélkül, hogy nyomára jöttek volna a tettesnek, ki ugy látszik, az „envém és a tied“ közti kölönbséget nem igen ismeri. Valóban csodálkozunk, hogyan volt lehetséges az ékszerek eltolvajlása; másfelől meg különösnek találjuk, hogy ugyanazon időben a cseléd elbocsáttatást kért és nyert is. — Távol legyen tőlünk a gyanusitás, hogy a leány vitte volna el az ékszereket, de mégis megáll az ész egy kis gondolkodásra! Nem jó volna elővenni a cselédet?

— **Veszett bika.** F. hó 12-én Papp Lászlónak egy 1 éves bikáján a veszettség kiütött. A bikát egy hónappal ezelőtte egy kis kutya az orrán megharapta, s a veszettség e hó 12-én tört ki rajta. Az állat lebunkóztatott és elásatott.

— **Takony-kór.** A csendőr laktanyában f. hó 12-én egy állaton a takony-kór jelei mutatkoztak. Az állat kiirtatott, a többi ló pedig 8 heti zár alá helyeztetett. A szükséges óvintézkedések a járvány tovaterjedésére megtétettek.

— **Kilencvennyolc éves vőlegény.** Sedlak Tamás 98 esztendős paraszt ember néhány hét előtt a cseh-országi Boskovitsba érkezett. Ott született s vénségének napjaira most ott telepedett le. Sedlák hosszu időn keresztül katona volt s még ma is erőteljes ember, a kin bizony nem látszik meg, hogy majd száz tavaszt látott. Hogy 98 éves kora mellett milyen jól érzi magát, azt talán legjobban bizonyitja az, hogy meg akar nősülni. Tizenkilenc esztendős, csinos leányt szándékozik oltárhoz vezetni, a kivel nem rég ismerkedett meg.

— **Müértés.** Megáll az atyafi egy fotograf-kirakat előtt s nagy képpel nézi a fotografiákat. Egyszer csak rámutat egy képre és egy világrész tudományát magán viselő arccal szól a körülállókhoz: — Már ez akárki legyen, de jól el van találva!

— **Egy kis tévedés.** Passauban nemrég az ott időző Feilitzsch miniszter tiszteletére fényes tüzijátékot akartak rendezni. Minthogy azonban Passauban nem volt elég rakéta, Regensburgból rendeltek meg 20 darabot. De mily csalódás! Amint este közvetlenül a kertiünnepély előtt a megérkezett experessküldeményt felnyitják, a dobozban a 20 rakéta helyett találnak 20 darab hatalmas — fekete retket. Vagy a megrendelő irt rosszul, vagy a táviróhivatalnok olvasott rosszul, elég az hozzá, Regensburg 20 retket küldött a miniszter ünneplésére.

— **Látszat után.** Mire valók a hidak Károlykám? — kérdi a tanár a tanulót. — Károlyka: Hogy a viz elfolyhasson alattuk.

— **Hadi mikrofon.** Egy fiatal francia tiszt érdekes találmányt mutatott be néhány nap előtt Montauban. A készüléket csekély mélységben elásták a párisi uton és összekapcsolták közönséges telefonnal, melyet Montauban helyeztek el. A feltaláló azt állitotta, hogy a készülék segitségével meg lehet itélni, hogy mily erős katonai csapatok közelednek. A kisérlet kitünően sikerült. Párisban több lovas, gyalog és szekerész csapatot inditottak utnak a mikrofonnal ellátott helyen és Montauban csakugyan meg lehetett állapitani, hogy hány és milyen katonák vonulnak el az illető uton.

— **Ugy van?** Idegen: Kifia vagy te fiacskám? Fiu: Nem tudom. Idegen: Hát nem tudod, hogy hivják az apádat? Fiu: Nem. Idegen: No hallod, az már aztán nagy szégyen ám. Fiu: De mikor a mamám se tudja . . .

— **A „BUDAPESTI HIRLAP“-nak** a hazai művelt olvasóközönség vetette meg alapját. A lap eleitől fogva megértette a magyar közönség szellemét; minden pártérdek mellőzésével küzdött nemzetünk- és fajunkért, ez egyetlen jelszóval: magyarság! Viszont az ország legkiválóbb intelligenciája is azonositotta magát a lappal, fölkarolva azt oly módon, mely páratlan a magyar ujságirás történetében. A hazai sajtóban máig a legfényesebb eredményt a „Budapesti Hirlap“ érte el; legnépszerübb, legelterjedettebb lapja az országnak. A külső dolgozótársak egész seregén kivül, a szerkesztőségnek annyi belső tagja van, a mennyivel egy magyar lap sem dolgozik; minden rovatot külön vezető gondoz, a helyi tudósitókon kivül, a kik a nap történetét irják. Minden fontosabb bel- vagy külföldi esemény felől rendes levelezőn kivül saját külön tudósitó értesit közvetlenül; a távirati szolgálat immár oly tökéletesen van berendezve, hogy elmondhatjuk: nem történik a világon semmi jelentékeny dolog anélkül, hogy a „Budapesti Hirlap“ arról rögtön ne adjon hü és kimeritő tudósitást. A „Budapesti Hirlap“ politikai cikkeit Kaas Ivor báró, Rákosi Jenő, Balogh Pál irják más kiváló hazai publicistákkal hiven a lap független, magyar pártérdekeket nem ismerő szelleméhez. Politikai hirei széleskörü összeköttetések alapján a a legmegbizhatóbb forrásokból származnak. Az országgyülési tudósitásokat a gyorsirói jegyzetek alapján szerkeztik, Magyarország politikai és közélete felől távirati értesülésekkel látnak el rendes levelezők, minőkkel minden városban, sőt nagyobb községben is bir a lap: a „Budapesti Hirlap“ távirati tudósitásai ma nap már teljesen egy fokon állanak a világ-sajtó legjobban szervezett hir szolgálatával. Európa összes metropolisaiban Londontól Konstantinápolyig saját tudósitók vannak, a kik ugy az ott történő eseményeket, mint az elektromos dróton oda futó hireket rögtön megtáviratozzák. A külföldi rendes tudósitókon kivül minden fontosabb esemény felől a szerkesztőség külön kiküldetésü tagjai adnak gyors és bő értesitést. A „Budapesti Hirlap“ e célokra havonkint oly összeget fordit, mint a mennyi ezelőtt 10 évvel még egy egy hirlap egész költségvetése volt; de sikerült is elérnie, hogy ma a legjobban, leggyorsabban értesülő organuma a sajtónak. A „Budapesti Hirlap“ „Tárca“-rovata Teleki Sándor gróf, Tóth Béla, Rákosi Viktor (Sipulusz) és több kiváló irók közreműködése mellett, a lapoknak egyik erőssége s mindig gondot fordit rá, hogy megmaradjon előkelő szinvonalán. A napi rovatokat kitünő zsurnaliszták szerkesztik s a helyi értesülés ismert legügyesebb tudósitókra van bizva. Rendőrségi és törvényszéki rovatai külön-külön szerkesztői a főváros sötét eseményeit is mindig oly hangon tárgyalják, hogy a „Budapesti Hirlap“ helyet foglalhat minden család asztalán. A közgazdasági rovatban a magyar gazda, birtokos, iparos, kereskedő megtalálja mindazt, a mi tájékozására szükséges. A regény csarnokban kiváló irók legujabb müveit közöljük. Az előfizetés föltételei: Egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 30 frt 50 kr, egy hóra 1 frt 20 kr. Az előfizetések vidékről legcélszerübben postautalványnyal eszközölhetők következő cim alatt: A „Budapesti Hirlap“ kiadóhivatalának, IV. kerület, kalap-utca 16. szám.

— **Bravo.** Egy amerikait pisztolypárbaja hivtak ki. Ez irásban következőleg válaszolt: „Két okból nem fogadom el a kihivást. Vagy én ölném meg őnt, vagy ön engemet. Mindkét esetben baj keletkeznék. Menjen tehát az erdőbe, válaszon ki ott oly vastag fát, amily vastag én vagyok. Álljon kettő lő-távolságban. Ha a fát találja, akkor bejamerem, hogy megsértettem a becsánatot kérek; de ha nem találja, akkor ön a hibás s ön kér tőlem becsánatot.

— **Tamás.** — Hanem telegráfos ur, én látni akarnám, mikor elmegy a sürgönyöm, mert rettentő sürgős. — Távirótisztt (egy kis kopogás után): No most már megvan, elmehet. — De rá nem szed engem az ur! Látom, hogy még most is ott van asztalon!

— **A szerkesztők baja.** Egy angol lap bátorságot vesz magának arra, hogy a lapszerkesztőknek sok ügygyel-bajjal járó helyzetét föltárja olvasói előtt. „Lapot kiadni — irja az angol ujság — bisonyára élvezetes dolog, a mely különösen a szerkesztőnek szeres sok örömöt és sok gyönyörüséget. Ha ugyanis lapjában nagyon is sok a politika; akkor az olvasó közönség elégedetlen; ha nagyon is kevés van benne a politikáról, akkor rá sem néznek az ujságra. Ha nagy betűkkel van nyomtatva a lap, az előfizetési összeghez képest keveselik a tartalmat; ha aprók a betűk, az olvasók szemüket rontják. Ha valakinek tyukszemére lépnek az ujságban, akkor a többiek kacagnak rajta. s az illetőt az alatt eszi a méreg; ha meg a többieken verik el a port, akkor ezek boszankodnak és szitkozódnak, miközben amaz markába nevet. Ha egyiket másikat meg dicséria lap, akkor részrehajlónak mondják a szerkesztőt, ha pedig fukarul bánunk a dicsérettel, akkor szinténcsak részrehajlók vagyunk. Ha végül az ujság oly czikket hoz, mely az asszonyoknak tetszik, akkor azt mondják a férfiak, hogy az viszenyős história és ha az asszonyok szája ize szerint nem járunk el, akkor az ujság nem való a családnak."

— **Ki volt élcesebb?** Egy apró történetkét mondunk el, melynek akár azt a czimet is adhatnók, hogy: „Ahol unatkoznak." Mert az általános unalom hozta létre ez esetet is. G. fürdőben már 10 nap óta esik az eső, s a kik még kétségbe nem estek és el nem utaztak, azok unják magukat, de szörnyen. Ilyenkor aztán minden badar gondolat „szalon-képes", csak egy kis unalmat tüszön! Az egyik étterem ablak mélyedésében egy szegényes ficzó huzta meg magát, hogy ne verje oly kegyetlenül a zuhogó eső. A ben ülőknek egy élces gondolata támad: behivják a suhancot s megigérik neki, hogy ők a legkitűnőbb ebédet fizetik érte, ha azt olyan rendben eszi meg, amint ők hozatják. Az éhes legényke örömmel állott rá, és általános figyelem között kezdi meg ebédjét: vanilia-likőrrel, ezután: fekete kávé, sajt, eper, majd finom tészta következik, melyet saláta követ, — hus nélkül, mert a pecsenyét csak ennek elfogyasztásával kapta, de akkor aztán jóisten bevágta; mikor szonban a fött tészta következett — a fiu kijelentő, hogy „köszöni, már jóllakott;" mivel azonban az alku szerint az étlap végigevését követeltek tőle, — természetesen az utolsónak hagyandó levessel, — a fiu nyugodtan válaszolt: — Persze, hogy az alkuba volt! önök kikötötték, hogy addig innen ki nem megyek, még az étlapot végig nem eszem. De hiszen én épen azért nem eszem tovább, hogy ki ne menjek innen, mert odakint — kegyetlenül szakad az eső! A jelenvoltak hangos nevetésbe törtek ki, — az uracsok rovására.

— **A talizmán.** Egy fiatal házaspár akart Bécsből a vasuton utazni egy más városba, hogy szöldben ülje meg a lakodalmat. A menyasszony ésszrevette, hogy ott hon felejtette kis arany keresztjét, a nagyanya pedig, kitől a keresztet kapta, intette, hogy a keresztet soha el ne hagyja. A menyasszony ésszrevételenül köszöli lakására visszamentem a keresztért'. Mikor a vasutra ujra kiment, akkor már a nászném elutazott. A menyasszony a legközelebbi vonattal utánuk utazott, de elfelejtette a vendéglő nevét, a hova szálni akartak. Siránkosott a páfyanduvaron a kérdezte a járókelőket, hogy nem látták-e vőlegényét. — Két csendőr már le akarta tartóztatni, mert azt hitték, hogy örült, szerencsére azonban ott termett a fiatal férj s kimentette az asszonykát kellemetlen helyzetéből.

— **A királyné ételkosara.** Gasteinből irják: Erzsébet királyné ulisserei köst a legérdekesebb tárgyak egyike az Angliában vásárolt ételkosár. Szűk helyre van itt összeszorítva mindaz, ami elég egy jó és ízletes ebéd elkészitéséhez. A királyné tudvalevőleg nagy kedvelője a levesnek, amit egyetlen nap sem nélkülöshet. E kosárban vannak a kis casseroleok, melyekre lábakat lehet csavarni, hogy aztán bennök hegyi kirándulások alkalmával nyilt tűznél ízletes levest lehessen készíteni huskivonatból és galatineből nehány perc alatt. Egy, gyermekjátékihoz hasonló kis tüzhelyen rövid idő alatt lehet megsütni egy csirkét, s egy porcellán-fazék a tea csokoládé készítésére szolgál. A korárban külön osztály van az italok számára, s a palackok kösé jeget lehet rakni, hogy az italok hidegek maradjanak. Az egésznek igen csekély terjedelme van s tetszés szerint kési-kosárként vagy bőröndként lehet hordani. A királyné több ezör mondta, hogy e kosár nélkül már nem is merne utra indulni.

Gazdasági és üzleti értesités.

Budapest, julius 8.

A lefolyt hét időjárása nem igen mondható kedvezőnek, mert a gyakori esőzések az aratást nagyon hátráltatták, mely már országszerte megkezdődött. Az erről szóló eddigi tudósitások nem oly kedvezőek, mint aratás előtt voltak, sőt a Bácskának egyes részeiből épen panaszok érkeznek, hogy a rovarok, üszög és rozsda, valamint a forró napok meglehetős nagy kárt tettek a gabonában, ugy hogy az optimiták reményei is megcsappantak. Középszerűnél jobb eredményt várni nem lehet, de hogy ez gyenge, vagy jó középszerű lesz-e, azt majd csak a cséplés fogja mutatni.

A budapesti gabonapiczron a lefolyt hét ülnete lanyha volt. Buza: eleinte az árak, malmaink tartós tartózkodása következtében, legalább is 10—15 krral czökkentek, mely veszteség java része kipótoltatott, miután az időjárás kedvezőtlen volt, valamint a külföld szilárdsága tulajdonosinkat megfigyelő álláspont elfoglalára késztette: a hét sáruláséval ellanyhult az irányzat és az ülslet mmázsánként 10 krral olcsóbban jegyeztetik.

Rozs: mérsékelten érkezett, a kinálat gyenge volt, a fogyasztók eleintén tartózkodó magatartást tanusitottak, minek következtében az irány ellanyhult; jegyesések 5.10—5.40 frt.

Tengeri: kevés érkezett a piaczra, mérsékelten kináltatott, de a vételkedv is gyenge volt; jegyeztetik hibás áru 4.90—5 50 frtig, takarmányáru 6 20—6.35 frtig.

Árpában a forgalom gyenge, fogyasztók tartózkodók voltak s csak annyit vettek, a menyire okvetlen szükségük volt, az árak 10—15 krajczárral estek métermázsánként; végül jegyeztetett siláinyabb áru 5—5.20 frt, jobb 5.30—5 40 frt.

Zab: igen kevés érkezett és kináltatott, minek következtében ára kedvező irány mellett 5—10 krajczárral emelkedett mmázsánkint; pótlékos 4.60—4.90 frt, tiszta hajó és vasuti áru 5.20—5 40 frt.

Határidő-üzlet: a forgalom lanyha. Buza tavaszra 7.54—7.55 frt között ingadozott s végül 7.51—7 53 frton állapodott meg, buza ősze 7.15—7.17 frt. — Tengeri: jul — augusztusra 6 90 frt, julius—augusztusra 6.44—6 46 frt. Uj tengeri 1889 május—junius 5.21—5.23 frton. — Zab: ősze 5.40 frt. — Káposztarepcse aug.—szeptemberre 10.50—11.75 frton köttetett.

Záradékok. Disznószir: első minőségű városi zsir hordóstól 62 frt. — Szalonna: vidéki 55—56 frt első minőségű táblaszalonna 57 frt, füstölt szalonna 56 frt. — Faggyu 32 frt.

Sertéslet. A budapesti kőbányai kereskedelmi csarnok jelentése. Magyar szedett 240—320 kil. 48—49 kr, 180—240 k 47—48 kr, vén 300 kilón felül 46—48 kr, vidéki 47—48 kr, szerbiai 46—48 kr, romániai 48—49 kr. kilonkint. — Eleségárak: Tengeri uj 6 frt 50 kr, árpa 5 50 frt.

Marhavásár. A mult héten tartott marhavásárra felhajtatott 3286 nagy és 617 apró marha. Eladatott 71 bika, drbja 80—180 frtig; 2503 ökör, párja 160—290 frtig; 142 bivaly, párja 130—180 frtig; 1069 vágó! ..., párja 140—190 frtig; 6.15 borju, drbja 17—26 frtig.— Ökörhus 38—43 frtig, tehénhus 36—40 frtig, bivalyhus 34—39 frtig; borjuhus (élő sulyban) 44—47 frtig; mind 100 kilogrammonkint.

„Zacherlin"

csakis

ÜVEGEKBEN

kapható, épen azért a vásárlásnál óvatosak legyünk!

Ez a kiűnő uj speczialitás bámulatos erővel és gyorsasággal öli ki a férgeket a lakásokból, konyhákból és szállókból, valamint a házi állatokról, az istállókból, üvegházi és kerti növényekről. Az igazi csakis névaláirással és védjeggyel ellátott eredeti üvegekben kapható. Amit nyitott papirokban mérnek ki, az sohasem „Zacherl-Specialitás"!

ZACHERL J. Bécs, I., Goldschmidgasse Nr. 2.

A „ZACHERLIN" valódi minőségben a következő kereskedésekben kapható:

Kun-Szent-Mártonban	Vágó és társa,	Félegyházán	Feuer Mihály,	Mezőturon
Szentesen	Némedy testvérek,	Kecskeméten	Gyenes és fiai,	Szarvason
"	Szépe Károly,	"	Feuer Jaques,	"
"	Dobray Sándor,	"	Baka Zsigmond,	Schreiber Izidor, Nyasik Soma, Réthy Sándor.

Kun-Szent-Márton, 1888. Nyomatott a kiadótulajdonos Sima Ferencz könyvnyomdájában.